

Aan Veiligheidsberaad	Portefeuillehouder DB	Agendapunt
Van DB VB	Adviseur M. Luijten	Datum vergadering 7-10-2016

Onderwerp: Doorlichting Veiligheidsberaad (aangepast voorstel)

De afgelopen jaren heeft het DB Veiligheidsberaad op verschillende momenten en vanuit verschillende kanten een aanhoudend gevoel van onvrede opgevangen over het functioneren van het Veiligheidsberaad. Het DB Veiligheidsberaad heeft geprobeerd hierop te reageren door de introductie van de (voortschrijdende) Strategische Agenda versterking veiligheidsregio's en voorstellen te doen voor aanpassing van de werkwijzen, welke overigens verdeeld zijn ontvangen.

De genoemde signalen en kennelijke onvrede vormen voor het Dagelijks Bestuur aanleiding voor het voorstel aan het Veiligheidsberaad voor een doorlichting.

Historie

Commissie-Hoekstra

In 2013 deed de commissie-Hoekstra onderzoek naar de werking van de Wet veiligheidsregio's, waarbij ook het Veiligheidsberaad aan bod kwam. De conclusie en het advies ten aanzien van het Veiligheidsberaad luidde als volgt:

Van het Veiligheidsberaad, het landelijk overleg van de 25 voorzitters van de veiligheidsregio's, wordt vaak verwacht dat zij zorgdragen voor de noodzakelijke uniformering van processen. Deze rol kan het beraad echter niet waarmaken, vooral als gevolg van de beperkte democratische legitimatie van de voorzitters.

Het Veiligheidsberaad krijgt in hoofdzaak de volgende drie taken:

- > kennisoverdracht (uitwisselen best practices);
- > het maken van centrale afspraken met landelijk georganiseerde samenwerkingspartners;
- > het adviseren van de Rijksoverheid.

Naar aanleiding van het rapport-Hoekstra is in het Veiligheidsberaad en door het DB met de minister van VenJ gesproken over de kernwaarden van het Veiligheidsberaad. Het Veiligheidsberaad vond het destijds nog te vroeg voor ingrijpende wijzigingen en meende bovendien dat wettelijke verankering van de positie strijdig zou zijn met het principe van verlengd lokaal bestuur. De minister van VenJ ondersteunde dit standpunt.

Opvolging uitkomsten Hoekstra

De commissie-Hoekstra stelde onder andere dat er door de veiligheidsregio's meer moet worden samengewerkt op landelijke doelstellingen. Het Veiligheidsberaad heeft daarom een Strategische Agenda opgesteld voor versterking van de veiligheidsregio's. Voor het uitvoeren van deze Strategische Agenda is door het Veiligheidsberaad tevens budget ter beschikking gesteld, net zoals de Rijksoverheid dat voor de gezamenlijke projecten heeft gedaan. De meerwaarde van deze agenda heeft zich gezien de korte tijdspanne nog niet kunnen bewijzen.

Desalniettemin lijkt deze wel vruchten af te werpen, in de vorm van gemeenschappelijke afspraken, kennisopbouw en -uitwisseling en inzichten. De projecten van deze agenda worden naar verwachting medio 2017 afgerond.

Verder had het Veiligheidsberaad naar aanleiding van het rapport-Hoekstra behoefte aan de mogelijkheid om in te spelen op actuele ontwikkelingen. Hiertoe is door het Veiligheidsberaad een landelijk werkbudget gevraagd bij de veiligheidsregio's.

Ten slotte is naar aanleiding van rapport-Hoekstra door het Veiligheidsberaad onderzoek uitgevoerd naar het terugbrengen van de bestuurlijke drukte. Dit onderzoek heeft geresulteerd in de notitie 'Doorontwikkeling Veiligheidsberaad en IFV', welke op 11 december 2014 na een regionale consultatie is besproken in het Veiligheidsberaad en het bestuur IFV. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een heroriëntatie op de bestuurlijke adviescommissies en een slagvaardiger opererend DB – en daarnaast ook tot de doorontwikkeling van het IFV. Over de positionering van de secretarisfunctie van het Veiligheidsberaad zijn nog geen definitieve conclusies getrokken.

Evaluatie

Rollen Veiligheidsberaad

In de praktijk heeft het Veiligheidsberaad een focus op de volgende drie rollen: gesprekspartner voor de minister, organiseren van (de besluitvorming over) gezamenlijke activiteiten (zoals informatievoorziening, bevolkingszorg, crisiscommunicatie en bovenregionale samenwerking) en bevorderen van kennisontwikkeling.

De rol van gesprekspartner van de minister wordt algemeen erkend. Verder blijkt uit bespreking van voorstellen over landelijke samenwerking dat specifiek regionale belangen regelmatig een gezamenlijke aanpak in de weg staan. Hoewel er wel degelijk goede voorbeelden te noemen zijn waar samenwerking kan slagen, zoals op het gebied van informatievoorziening. Ten aanzien van de gezamenlijke kennisontwikkeling en innovatie ten slotte blijkt dat de rollen van het Veiligheidsberaad en die van het AB IFV (personele unie) door elkaar heen lopen. De verschillende rollen van het Veiligheidsberaad lijken niet altijd even helder en gedragen, blijkens uitingen van onvrede tijdens vergaderingen en daarbuiten. Het Veiligheidsberaad herkent die onvrede en wil daarop actie ondernemen. Dit vormt de directe aanleiding voor het voorstel voor een doorlichting.

Doorlichting door bestuurlijke commissie

Het (DB) Veiligheidsberaad stelt een bestuurlijke onderzoekscommissie in die het functioneren van het Veiligheidsberaad doorlicht. Doel van de doorlichting is het ophalen van opvattingen bij de voorzitters van de veiligheidsregio's. Ook de positie en rol van de managementraden wordt bij dit onderzoek meegenomen. Dit onderzoek kan worden gezien als een verdieping van de evaluatie door de commissie-Hoekstra in 2013, waarin het Veiligheidsberaad beperkt aan bod kwam.

Samenstelling commissie

Het onderzoek wordt uitgevoerd door een gezaghebbende commissie, zodat de uitkomsten een solide basis vormen voor meningsvorming in het Veiligheidsberaad. Voorgesteld wordt om de onderzoekscommissie te laten bestaan uit de heren R.J. Hoekstra en H.B. Eenhoorn.

Proces

De bevindingen en de analyse bespreekt de commissie met de voorzitters van de veiligheidsregio's in een besloten vergadering. Op grond van dit gesprek worden conclusies getrokken en aanbevelingen neergelegd in een breed gedragen advies, dat wordt voorgelegd aan het Veiligheidsberaad.

Gestreefd wordt binnen een half jaar deze doorlichting af te ronden. De onderzoekers stellen hiertoe een plan van aanpak met begroting op, dat door het Dagelijks Bestuur van het Veiligheidsberaad wordt goedgekeurd. De secretariële ondersteuning maakt ook deel uit van het plan van aanpak en de begroting.

Onderzoeksvragen

Onderstaande vragen dienen als uitgangspunt voor de evaluatie. Ook de inhoudelijke suggesties als verwoord in de brief van de G4 van 4 oktober 2016 worden meegenomen in het onderzoek.

Bij de onderzoeksvragen worden de drie huidige rollen van het Veiligheidsberaad als vertrekpunt genomen (gesprekspartner voor de minister, samenwerking op collectieve uitdagingen en bevorderen van kennisontwikkeling).

1. Wat betekent het Veiligheidsberaad voor de voorzitters van de veiligheidsregio's?
2. Wat vinden de voorzitters van de veiligheidsregio's van het huidige functioneren van het Veiligheidsberaad? Waar lopen zij in positieve en negatieve zin tegenaan en hoe willen zij dat verbeterd zien?
3. Hoe zien de voorzitters van de veiligheidsregio's de verhouding tussen het Veiligheidsberaad en het IFV?

De evaluatie van de Wet veiligheidsregio's kan benut worden om de uitkomsten en aanbevelingen uit de doorlichting als een nieuwe opzet vast te leggen.

Communicatie

Het besluit wordt door de secretaris kenbaar gemaakt aan de betrokkenen.